

Sjunde roten, tomt 51

Kvarteret Lilla Berget

Tjugoåttonde roten 1637–57

Smedjegatans östra sida, sträckan Sillgatan– Köpmangatan

Sextonde roten 1657–70

7.51 & 7.52: Smedjegatan 6, Köpmangatan 2

Fredrik Carlsson båtsman

1663, 1666–74, änkan 1675–77

Gustavi tomtöreslängder 1670–76, änkan 1677 1 tomt,

M1678 1 tomt

Enligt en uppgift återgiven i Berg (I:3, 331) skulle *inspektören över sjötullarna i Bohuslän Gudwart (Guwast) Carleman* vara gift med en *Ingeborg Fredriksdotter*, som var dotter till kaptenen vid Göteborgs eskader Fredrik Carlsson och Börta (Britta) Zachrisdotter. Enligt samma uppgift skulle samma Ingeborg (som dock Berg säger heta *Ingeborg Pedersdotter*) vara syster till *amiral Sjöhjärta* dvs *Anders Nilsson i Wika*. Detta skulle innebära, att Börta Zachrisdotter skulle vara mor till den senare. Det är emellertid omöjligt att bevisa att Ingeborg Fredriksdotter var dotter till denne ovan nämnde Fredrik Carlsson båtsman.

Per Svensson båtsman

1666–68

Måns Andersson

1666

Kerstin Eriksson

1667

Nils Thorsson

1678–81

Nils Thorsson båtekarl tycks ha gift sig med Fredrik Carlssons dotter. I varje fall flyttar han från sin gamla gård 7.64 på Sillgatans norra sida längre österut hit till Fredrik båtsmans gamla gård och gården skrivs i fortsättningen på honom. Vid en värdering av hans gård och tvenne strömbåtar som enligt magistratens resolution ägde rum 1692? (1692:352) sades huset vara värt 375 d smt. Guwast Carleman åtnjöt på sin hustrus vägnar lika andel i gården. Till kreditorernas betalning fanns 279 d smt. Skrivelsen undertecknas av *Britta Zachrisdotter*. – Möjligen sker denna värdering efter Nils Thorssons hustrus död (begr. 12.2.1692) och inför hans omgifte. I en skrivelse daterad Torp i Jörlanda 19.1.1693 (relaterad i Gbg RR 7.2.1695) förklara sig *Sewed Torsson*

och *Anders Torsson* vara bröder till åldermannen i strömbåtsgillet Nils Torsson, vilken skulle gifta om sig. De förklarade sig inga arvskrav ha på honom.

Själv begravdes Nils Thorsson båtekarl den 10.1.1698. I en skrivelse förvarad i magistratens arkiv (AIIb:4) och daterad den 18.4.1698 förklarar sig en *Amund Carlsson i Klåfwerenna* ha fadern *Carl Olsson* och en moder som var halvsyster till framlidne åldermannen för strömbåtsgillet Nils Thorsson, vars änka var Barbro Svensdotter. Han önskade överenskommelse om moderns arvspretention efter halvbrodern.

Redan efter Nils Thorssons första hustrus död tycks gården ha övertagits av

Guwast Carleman.

Han var 1682 materialskrivare och 1693 fortifikationskassör i Marstrand. 1691 hade han av Kungl. Maj:t benådats med skatte- och äganderätten till ett hemman Åsby i Stenkyrka socken (Tjörn). Enligt Marstrands rådhusrätts protokoll den 10.3.1698 borde hans egendom sekvestreras för hans cautionister *Abraham Bruhn* och *Johan Kohlare*. Handelsmannen Abraham Bruhn hade enligt Göteborgs suppliker 17.11.1698 (AIIb:4) klarerat till Kungl. Maj:t och kronan den balance, som före detta inspektoren Guwast Carlman hade blivit påförd för sin förvaltning av byggnings-skrivaretjänsten på Marstrands fästning (även Johan Kohlares del, varför denne till Bruhn pantsatte sitt hus). Den 23.12.1700 förklaras Guwast Carlman nyligen vara död och hans egendom sekvestrerades då till kronan.

Enligt Göteborgs rådhusrätts protokoll den 1.12.1712 hade framlidne tullinspektör Guwast Carlmans döttrar *Elisabeth och Beata Carlmänner* inlämnat en skrift, vari de begärde att i framtiden bli förskonade från allt vidare åtal från sin fars cautionister. Medan deras moder Ingeborg Fredriksdotter, som nu var gift med mönsterskrivaren Sven Wallenberg, bodde i Marstrand hade all deras egendom blivit dem frånexekverad, så att döttrarna ingenting hade ärvt. Allt vad döttrarna nu ägde i löst och fast hade de förvärvat genom "sitt eget arbete, flit och slöjder".

Redan 1695 hade Guwast Carlman för 475 d smt sålt "hus och gård på Smedjegatan mellan Nils på Svanens änka i norr och Printz bagare i söder" till

skepparen Jonas Asp

(huseköpspenning den 26.8.1695, 9.16 d smt, fick stolrum i Gustavi 5.4.1695). Jonas Asp kallades 1704 amiralitetslöjtnant och 1712 kapten.

1708 begärde Jonas Asp tillbaka 30-penningen för Svanegården (7.50), som hans k. hustru tillhandlat sig föregående år under hans frånvaro. Gården låg näst intill hans egen. Hustru Anna Båthman hade klandrat köpet och återgivit honom hans utlagda köpepenning. Den 30.5.1712 erhöll hans dotter *Ulrica Jonasdotter* stolrum efter mästern *Per Olofsson Malmbergs* hustru. Hans tomt taxerades 1715 till 150 d smt, huset och lösöre vardera till 200 d smt.

En tvist mellan kapten Jonas Asp och hustru *Amborg Pehrsson* (7.52) behandlades vid källnärshöfdingen den 3.7.1716. Hon lovade att betala hälften av det plank, som hade förorsakat stridigheterna (8 d 10 öre smt, expenser 1 d 16 öre). Rätten uppsatte vite för Amborg Pedersdotter, om hon hädanefter på oanständigt sätt bemötte Jonas Asp, hans hustru eller husfolk.

Amiralitetskapten Jonas Asp hade enligt upphandlingslängden 1717 hustrun Catharina Asp som var syster till skepparen *Mikael Svensson Torup* (se 7.44). Kapten Jonas Asp kallas 1725 demitterad: familjen hade då *pigan Martha Pihl*.

I tomtöreslängden 1730 säges gården tillhöra kapten Asps änka och 1732 kapten Asps änkefrus arvingars gård.

På egna och omyndiga syskons vägnar sålde landssekreterare Jonas Klingborg och kassör Cornelius Asp en efter deras far och svärfar amiralitetskapten Jonas Asp ärvd gård till åldermannen för *saltmätarna Anders Hultin*,

som hade flyttat in 1733 och erhöll uppbud 1.9.1735. ("Första resan låter saltmätaren Anders Hultin uppbjuda hus och gård på Smedjegatan som han köpt 18.1.1731 av landssekreterare Jonas Klingborg och kassör Asp för 500 d smt.") Fasta 24.11.1735. Läget angavs till "Smedjegatan, mellan Lars bagares änka i söder och perukmakare Souchons änka i norr". Svenskt mått 84½'×26½'. Hos Hultin bodde 1735 *besökaren Anders Sandgren*. Hultin ägde gården 1745.

Saltmätareålderman Anders Hultin hade 23.3.1745 av förmyndaren för avlidne *hovslagaren Backs* son *hovslagaregesällen Christopher Christophersson Backs* arvsmedel *murmästaren Johan Samuel Rancke* lånat 800 d smt. Pantsatte sitt ograverade hus och gård på Smedjegatan.

Den 12.3.1747 inropades på offentlig auktion den avbrända ödetomten för 201 d smt av murmästare Johan Samuel Rancke. Uppbud 6.7.1747: läge på Smedjegatan emellan bakaren P Printz hus och gård å ena och avlidne perukmakaren Souchons änkas ödetomt å andra sidan. På ödetomten omtalas 1755 Johan Samuel Ranckes bodar, vilka 22.9.1756 såldes till

bagaren mästare Petter Printz

som den 15.11.1756 lät första gången uppbjuda en på Smedjegatan emellan kommerserrådet och riddaren av Kungl. Nordstjärneorden *Välborne herr Colin Campbells* tomt å norra och bemälte Printz hus o gård å södra sidan belägen ödetomt.

Bagaren Petter Printz d.y. avled 10.4.1761, efterlämnande änkan Ingeborg Lind, som den 13.3.1762 erhöll fasta på 7.51. Hon avled 25.11.1769 (bou 17.2.1769) och var 1765 omgift med

bagaren Jacob Bruhn,

som står för gården i tomtöreslängden 1765 och 25.11.1778 tillsammans med styvsonen bagaregesällen Johannes Printz ägde *dels* ograverad hus och gård på hörnet av Köpmans- och Smedjegatorna mellan James Marshalls gård å norra och vaktmästare Boustedts å östra sidan, *dels* hus och gård vid Kyrkogatan mellan boktryckaren Lars Wahlströms å västra och avl. järnkramshandlaren Olof Essbergs å östra sidan, som Bruhn inlöst för pengar han lånat av barnemedel som *handelsman Wennerholm* innehade (1000 rdr specie). Ang Jacob Bruhn: se tomt 7.52.

1784 d. 2 aug. lät grosshandlare Gabriel Fredrik Beijer för 1333 rdr 24 skill specie auktionsskilling uppbjuda ett i hörnet av Köpmansgatan och Smedjegatorna beläget hus och gård jämte en därintill vid Smedjegatan belägen tomt med åbyggnader av stall och vagnbodas samt höränne som tillhört bagaren Jacob Bruhn och sålts på auktion 27.7.1780. Närmaste nabor var avlidne superkargören Olof Ströms änkefru samt vaktmästare Boustedts änka. 30-penning 44 rdr 22 skill. specie.

1785–86 kallas gården handelsman Gustaf Fredrick Beijers hus: Där bodde bagaren Jacob Bruhns änka, som 1787 står som ägare i tomtöreslängden.

1790–1807–? Bagaren Anders Bohman

Senare uppbud av 7.51

handl. Johan Petter Berg 20.11.1815

Senare uppbud av 7.51-52

hökare Birger Melander 17.6.1833

bagare Bengt Sjöholm 24.4.1843

maskinist Joh. Olsson 2.12.1850